

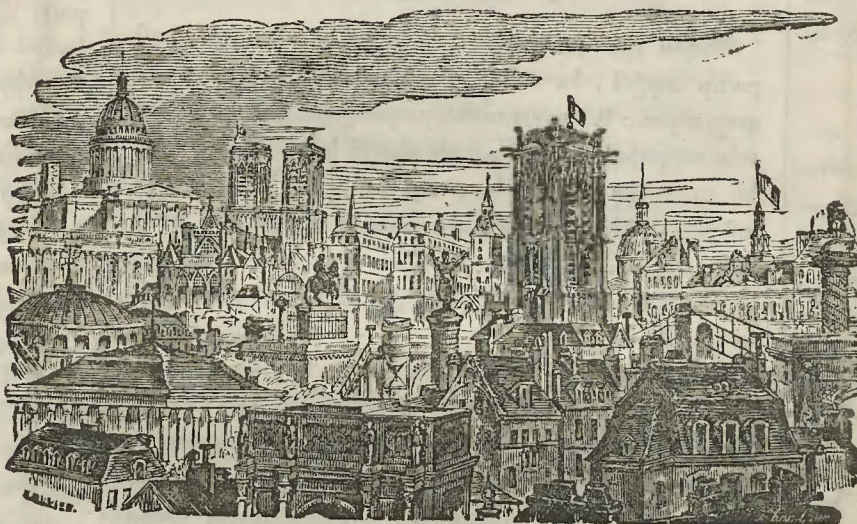
Φ Υ ρ ι ρ

L R U Q T F Y H U U T U E U S

ՆԱԿԱՆՈՒՅՈՒՄՆ ԵՒ ՊԱՅՄԱՆՈՒ
ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Շյւ լրագիրն երկու շաբաթն անգամ մը ուրբաթ
օրէն հրատարակի :

Տարեկան գինեմէ Գարշիկի համար 20 ժւ.
Տախլասանի 24 »
Անգղիկի ու Աստեւսանի 25 »
Աւստրալի ու Ենդլոսի 26 »
Մոլաւիկի ու Վալալի 28 »
Ռուսաստանի ու Պարսկաստանի 28 »
Մանրեղայի ու Եւրպասանի 30 »
Սառազուրիկ, Գնէր զարգիլիկն սկսիւմ ու պէ՛տէ
վիճեմեայ (իւլիւն) վարտուլիկ :
Լազորայ վարտուլիկն մամուլի ու գրութիւն պէ՛տէ
է ու դրին այս օրինակ հասցիւ ,
A. Mourad, rue Saint-Sulpice, 38, à Paris.
Եւ ամենք մարտում Ժայիկ պէ՛տէ վարտուլիկն
վարտ գի վարտուլիկն մամուլիկն միջի վարտուլիկն :

ԱՐԳՈՅ ԴՈՐԾԱԿԱԿԱՅ
ԱՆՈՒԱՆԲԸ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ, Պ. Եղուարդ Մուրաճևան :
ԶԵՐԻՔՆԱՌՈՒՊՈԼԻՍ, Տ. Միշին Գեարդիան :
ԴԵՐՆՈՒՆԵՍ, Տ. Սեփյան Մ. Նահապետեան :
ՊՐՈՒՍ, Տ. Պեճուր Պարաման :
ԵՆԿՈՄԵՆԻՍ, Տ. Յակոբ Տ. Մոկոպիան :
ԻԷԲԻՐՍՈՎ, Տ. Թադևո Նելսիան :
ԻԷԴՈՒՍ, Տ. Ս. Նելսոն Մեյասապիան :
ՏԲՍՊԵՂՈՎ, Տ. Պոյա Սիրան :
ԵՆՇ, (Մոսավիա) Տ. Յակոբ Պըլլիան :
ՎԷԼԵՆՈՎ, Տ. Ե. Վ. Մարգարեան :
ԹԵԷԻՐՈՎ, Տ. Մաթեոս Թոքլիան :
ՄԱՍԶԷՍՊՈՐ, Տ. Գառնիկ Տ. Յովսիպիան :
ԿՐՈՒՆՈՐ, Տ. Միմանան :
ԿԱԼԵՆԹՈՍ, Տ. Յովիմանկա Ավդապիան :
ՊԱՐՄՈՒՍ, Տ. Յարաթիմ Ռոդանման :
ՊԱՐՄԱԼԻՍ, Լ. Նաբիլ, Տ. Գ. Նախապետան :

ԵՐԿՐՈՐԿ ՏՄ.ԲԻ. — Թ. 39

1861

1 FEBRUARY

ԳԻՆ ՓՈԽՄԱՆԱՆՈՒԹԵԱՆՑ.

ԳԱՊԱՔ	ԿԱՐՃ ՊԱՅՄԱՆՈՒՄԱՐ	90 ՕՐ ՊԱՅՄԱՆՈՒՄԱՐ
ԱՄՄՔԷՔՍԱՐ . . .	215 ⁵ / ₈ ԷԳ	215 ³ / ₈
ՀԱՐՊՈՒՐԿ	189 ¹ / ₄	187 ³ / ₄
ԼՐԱՏՈԱ	25 28 ¹ / ₂	24 87 ¹ / ₂
ՎԻՆՆԵԱ	. . . ¹ / ₂	162 ¹ / ₂
ՓԵՐՄԱՊՈՒՐԿ . . .	567 ¹ / ₂	564 ¹ / ₂
ՄՍՏՐԻՏ	. . . ¹ / ₂	5 14 ¹ / ₂
ՆԵԱՊՈԼԻՍ	422 ¹ / ₂	416 ¹ / ₂
ՖԵՆԱՆՔՅՈՐԷ . . .	215 ¹ / ₂	215 ⁵ / ₈
		215 ³ / ₄

U. 27.

Արժան կը համարիմք ծանուցանել քե, կարելի է լրագրոյս միջոցաւ առանց ստորագրութեան նամակ կամ յօդուած հրատարակել, բայց անոնց հեղինակներուն անուանքը պէտք է որ գիտնանք: Իսկ առանց ստորագրութեան խրկուած նամակները չենք կրնար հրատարակել, մինչեւ որ անոնց հեղինակներուն անուանքը չյայտնուին մեզ:

ՓԱՐԻԶ 51 ՅՈՒՆՎԱՐ

ᖃ ᕐ ᕐ ᕐ ᕐ ᕐ ᕐ ᕐ

Կայէրի զինադադարման պայմանաժամը լրացաւ ամսոյս 19 ին, Ֆրանգլիսկոս Բ. զհաւանեցաւ Կայէրը բողոյ էւ զուր արխանհեղութիւնը դադրեցնել, գաղիական մատուորմիլը մեկնեցաւ Ելորմիլին Կայէրի առջեւէն, Սարտեհիլո մատուորմիլը յաշորդէց անոր, Էս ամա ծովէն ու ցամաքէն ընդանորն որոտայ սկսաւ: Այս ումբակոծութիւնը մինջ ցկեոտ դեռ մշտնաւոր հետեւութիւն մը չունեցաւ. Ֆրանգլիսկո Բ. ինքզինքը կը պաշտպանէ քաշութեամբ (երէ արժան է աշախէս ըսել) Էս արեան հեղել կը հոսեցնէ իւր ընթացքովը կորուսած արուը վերստին ձեռք ձգելոյ համար: Այս բանը շատ ժամանակէ ի վեր ի զուր վտրմէց Էս կըշարունակէ դեռ, ունի անյաշող վտրմը, որուն հետեւանքը միայն արխանհեղութիւն Էս անքան վրիտի լինի Էս ոչ այլ ինջ: Գաղիոյ կառավարութիւնը քանիցս անգամ յորդորեց զինքը որ զաղարի իւր ընթացքէն, Էս ամա Վ. Նափօլեօն կաշարց դարձեալ նամակ մը գրեց կըսէն, որով նորէն կըլորդորէ զինքը որ անօգուտ վիմադրութիւն մը չշարունակի: Իայց տարակիտ չկալ քէ նա զարձեալ չպիտի լսէ կայսէր իմաստուն խորհրդոցը:

Նրէ Կառնիպատի Վեհեօտիկէն ազատեցոյ մեծ գործոյն ձեռք զարնէ, չի բէ ուղղակի անոր վրայ պիտի յարձակի՝ որուն ամբոսբիւնքը կործանելը շատ մեծ գործարեան կարօտ է, այլ Հոնգարիոյ կողմէն պիտի քալէ Աւստրիոյ վրայ. ուստի այս անգամ բնդանօր-նէրուն առաջին որոտմունքը Դանուբի Եզէրքենքէն պիտի լսուի եւ ոչ Փօ գետին կողմէն: Հոն իրեն 12 միլիոնէ բաղկացեալ ժողովուրդ մը կապաւն է, եւ հաւանակամ է որ Կառնիպատի Սիկիւիոյ վրայ Երբայուն նման հոն ոչ նազար Երկու հարիւր կամաւոր զօրօք արշաւն ճէ՝ յանկարծ անարկու բանակ մը պիտի կա-րենայ կազմէ:

Արդեն խօսք մը կըստըտի քէ Կառնիստի 6 օրէ
ի վեր մեկնած է Դավրեքա կղզիէն, Բայց ո՛ր կողմ

Երբայլը գիտցող չկայ . ոմանք Գարատաղ Է. ոմանք
ալ դէպ ի Պօլիս գացած կըկարծեն :

Հունգարիոյ մէջ գրգռութիւնը սատարի է Աստուծոյ դէմ, որն որ այն տեսութեան ոչ սակաւ անհանգցւտութիւն կը պատճառէ: Իսկ Ռուսիոյ վարմուտքը, որ 60 հազար զօրք կը գումարէ Փօլսկոյ սահմանագլուխը, 40 հազարէ բաղկացեալ բանակ մըն ալ Փրութիէ եգիբքը կը հասարէ, Գրոնշտատի նաւահանգստարի մէջ ծովային զօրութեանց պատրաստութիւնը սատարի կը զօրծնենութեամբ յառաջ կը տանի, եւս առաւել մոտասանդութիւն կը պատճառէ Աստուծոյ. եւ ինքն ալ իւր կողմէն ամեն ձիգ կը քափէ զինուորական պատրաստութիւնը յառաջացնելոյ:

Ներդրական միւս տերութիւնք քեպտա սննդու կը ջանան անարկու. պատերազմաց առաջն առնելոյ, բայց միւս կողմանե ալ իրենց գինուորական պատ-
րաստութիւններէն ետ կեցած ջուրին. բանգի խաղա-
ղութեան անվիրոյ մնալոյն դէտ. յատոյ ճուղ մը ջե-
րեալը. միայն քէ գուցէ ժամանակը եւ քաղաքագիտաց
ջանքն ուրիշ կերպարանք մը տան ալս կացութեանց :

— Կ. Պօլիսէն անտօգնէտ առնուած լուրերն են քի,
Բ. Դուռը ձիւտտէի կոտորածին վոխարէն հատուցա-
նելիք տուգանքը վճարեր է Գաղիոյ Է. Սնգրիոյ :

Փոխստորաբան լաշդեղեղյն լուրը Պոլսոյ մէջ շատ
անանկութեանց առաջն տեսեր է. բայց Արեւելիի հետ
յարաբերութիւն ունեցող Լօստօնի երկու մեծ տունե-
րուն այս օրերս սնանկանալոյն լուրը հետազոտով
Պոլսի հասած ժամանակը՝ շատ սեղանաւորներ եւ
վաճառականներ խոսկեցան կցսեն՝ ամսոյս 25 բունով
Պոլիսէն գլուսած նամակները : Գալաթիոյ մեծ սեղա-
նաւորները իբր քի միաբանութեամբ գացեր մեծ
կայարգօսին աղաչէր են որ վտանգի մէջ գտնուող
տուներուն առեկէլքը շուտով հատուցուի Գանձեն :
Մեծ Նպարգոսն այս խնդրանաց հոգ տանել խոստա-
նալով՝ կըլուսացուի քի վախճուածին չափ մեծ ջլիհիր
չարիքը : Բայց 26 ին տրուած հետազոտութիւն մը կըսեր
քի, առեւտրական մեծ շփոթութիւն մը ծագեցաւ
Գալաթիա : Նոյն շփոթութիւնն Զմիւռնիոյ մէջ ալ կը
տիրէ եղեր, եւ շատ տուններ դադրէր են փոխանա-
կազդերնին վճարելէ :

23 ին գրուած նամակը կըսէ եւս քէ, « Քաղաքական կացութիւնը հաճելի գտնով ջնկեկայանար այս միջոցիս : Դաւոտքի յօրերը շատ ապահով ջնկ, և, մօտաւայ յօգմունք կըգտնակեն : Բոյոր Սերվիլոյ սահմանադրուիսը զինեալ գունդերու հետքը կըտեսնուի, որք միտեր են մեքնակայ երկիրներուն վրայ յարձակիլ : Խարտատղլիք անդադար կուուլ մէջ են Օսմանեան ռսնապան զօրաց հետ : Դաւոտքեան Խշխանութեանց մէջ հանդարտութիւնը կտօրիք, բայց ժամանակէ մը մ վեր բազմարխ. հունգարացոց եւ իտալացոց ժաւադրութեան տեղիքն եղած է հուն : Քանի մը շաբաթն արուպական Տաճկատանի մէջ պատրաստուած դէպերը պիտի ձանաջենք եւ պիտի գլուհանք քէ ծանակիլու են, և, ընդհանուր հանդարտութիւնը պաւելոյ համար հմրկ է անոնց վրայ զբաղիլ : »

Քյաթրա գորավարը Մօլո-Վայաքա զազեր է, ե.
Լատրիոյ կառավարութիւնն աւ բանն իմացած ժա-
անակը 12 հեծելազօրք հրամանատարով մը ի միա-
ին իրկեր է հուն' նոյն գորավարը բռնելոյ համար :

Բայց նա Աստուրիոյ կողմէն ի գործ դրուածն իւր բարեկամներէն տեղեկանալով՝ վախեր Է, Էս ճիւղայ վտանգէ բոլորովին ազատ կը զտնուի կրան :

Նամակները կը ծանուցանեն եւս քէ Օսմանեան Էրկիր մը Գաբաթապօլի միացեր է :

Վ. Սուրբանը միտք ունի եղբւր մեծ եպարգոսը Պեր-
լին խրկելոյ, որ իւր կողմէն Փրոստիոյ Կառլէյմուս
Ա. իսգաւորին գահակալութիւնը շնորհաւորէ:

Մայրաքաղաքին *Փարոշ* կրպակը յօղումով մը կը մատուտե որ Տաճկաստանի մէջ եղած մաքսական նոր կարգադրութիւնը երկրին զարգացմանն ու բարեկեցութեանը շատ նպաստամատոյց պիտի լինի :

Պալատոնական Մոնիթինգը լրացրել ծանոց քէ, մայրաքաղաքիւ Օսմանեան ղեսպան Վ.Ա. Ամմառ Վէճիք Լեճեւոյին ամսոյ 27 ին Վէճափառ, կայսեր ներկայանալով իւր ճրածարակաճը մատոյց՝ Կ. Պօլս վերադառնալոյ համար : Ամսոյ 25 քուով Պօլսէն տրուած նշանակարարութիւն ունի ալ Վ.Ա. Վեյի փաշային Փաքիզի Օսմանեան ղեսպան անուանիլը կը ծանուցանէր :

—Պերոսին առնուած լուրերը միշտ տխուր են ,
 անցիկս լոնկար 15 բուռլ գրուած մամակի մը հետե-
 յեայ խօսքերէն կը տեսնենք :

« Երկրիւ կացութիւնը տխուր է. կառավարութիւնն
տակի պետք ունի. վաճառակաւութիւնը մեռած է :
Դրաւ, Է որ կոտորածը դպրեցողցին, բայց դեռ, շատ
ան կայ ընելիք. վստահութիւնը նորոգել պէտք է,
բայեւ զի Երկիրը կեանք ստանայ :

» Գաղտնի Վ. կայսրը, Ստորեաց գաղխական բա-
նակի հրամանատար Պօթո, զորավարին զրած նա-
նակովը նետեռեալ լստքն ըսած էր, որ զօրաց հաղոր-
ուեցաւ :

« Միրէլի Զօրավարս .

« Որչափի որ դեռ առիթը չենք կապացու, զորաց՝ որ իրենց քաջութիւնը ցոյց տան, և, ձեզ՝ որ գլխերը յաղթութեան առաջնորդէք, բայց ձեք հոտ գտնուիլն ալ ոչ սակաւ, պատուաւոր է: Պաշտպանե՛ք ամբողջ ժողովուրդը մը դժմոյիկ մտլեռանդութեան դէմ, և, միայն ձեք ներկայութեամբն ապահովցընէյ տակաւին իրենց սպառնացող բշտառութեանց դէմ, ըսածնուդ պէ՛տ մեծ և կարեւոր գործողութիւն մըն է: » Կաղաչեմ ձեզ, իմ բարգանա եղիք անոնց քով՝ որք արիւնքեամբ ընդացակից են ձեզ, և, ըսեք իրենց թէ ճրջափ կը մեծարեմ իրենց անձնանութիւնութիւնը: » . . .

« Վեհափառ, կայսեր այս խօսքը քրիստոնեայր
ած ժամանակինն մած վստահութիւնն առին , եւ
սան ըսել . « Համբերեմք , Գաղիկացոց կայսրը մեզ
ըլլաքնի : »

Նույն նամակն ի վերջոյ « Երուսաղէմէն ինծի կը գրեն
կրսէ, հանդարտութիւնը կատարեալ է: Յուն վար
ն Հաշոյ Պատրիարքը հոն վախճանած էր: »

Նոյն ամսոյ 18 ին գրուած նամակ մըն ալ այսպէս
ստի :

« Ամբողջ ժողովուրդը մը դժնդակ մտնեաւ նոյն պահանջին վրայ, եւ մեր զօրաց ներկայութեամբը այն սպանովցընէլ ղեռ խրեւ սպառնացող բշտաւորեանց ղիւմ . . . »

Կայսեր այս խօսքը չուշացաւ, գործով նստաւ-

տուեայոյ . Տխարգիներն ու Պետուհները Դամասկոսի մօտ քրիստոնէից Փագնէյա գիւղն ամբողջ կողապտեցին : Գիւղացիք յառաջմանէ իմանալով՝ հազիւ ժամանակ ունեցան փախչելոյ , բոլոր ունեցածներն յարձակողներուն բռնուլ :

» Գրիստոնէից գալմագաւ Նուստահ տէն այս երբորդ անգամ իր հրաժարականը խրկեց Վ.ա. Ֆաւստ փաշային , որոյ պատասխանին կսպասուի : »

Ատենէ մը ի վեր ցատկ կը տեսնէր Զմիւռնիոյ ազգայնոց մեջ ծագած վեճերը Եւ անոնց դժբաղդ հետեւութիւնները : Այն այս վեճերուն զժբաղդ հետեւութիւն մըն է Միտրիսն անուն կիսամետայ հանդիսին Եւ Տեւոնէան տպարանին խափանումը : Վասն զի , ինչպէս ամեն ազգաց յառաջադիմութեանը գործիք եղած են օրագիրք Եւ տպարանը , նոյնպէս մեր ազգին յառաջադիմութիւնն ալ անոնցմով պիտի լինի . Եւ երբ անոնցմէ մին կը խափանի , ազգին համար արգարես ցատի կորուստ մը Եւ դժբաղդութիւն մըն է :

Միտրիսն իր 25^{րդ} բուռով բանի մը Երեսէյի անձանց հրապարակաւ դաշնայն համար , (մենք նորա 13^{րդ} բիւնէ վերջն ընդունած չենք ,) նոյն անձանց կողմանէ խափանուեալ է : Արեւմտեանքն որ , երբ Միտրիսն օրինագրան գտնուեցաւ , ազդարարութիւն Եւ խրատ տրուեալ անոր Եւ ոչ թէ խափանուեալ :

Մեր ազգին մեջ տպարանները Եւ օրագիրները մեծ դժուարութեամբ կը հաստատուին Եւ ամենամեծ նեղութիւններով ու տանջանքներով կը յառաջանան . (աւիկայ վարձով գիտենք) : Ըսեյ է տպարան հաստատողները , օրագիր Եւ գրեանք հրատարակողները մեծ անձնաւորութիւն մըն է որ կը մատուցանեն ազգին . քանզի իրենք անկէ շահու մը ակնկալութիւն չեն կրնար ունենալ : Դիւրին է տպարան կամ օրագիր մը կործանել՝ մանաւանդ մեր ազգին մեջ՝ որք արդէն կիսակործան են , բայց կանգնել Եւ շարունակելը դժուար է Եւ շնտ դժուար : Ուրեմն զձեռն չէ այսպիսի մեծ դժուարութեամբ յառաջ եկած գործ մը մեկ հարուածով քսալալի :

Մենք զձեռն չենք այս գործին , բայց Զմիւռնիայէն մեզի գրուած բազմաթիւ նամակները բռնութիւն Եւ հարստամարութիւն կը համարին զայն , Եւ նայն գործն ընող անձանց դէմ սաստկապէս կը բողոքեն : Չենք կրնար անգղայ մնալ իրենց աղաղակին , Եւ չենք ուզեր որ անոնց ձայնն իրենց կոկորդին մեջ խղղուի : Մեր որ բռնութենէ մանաւ չափ կը խորհրդիք , Եւ բռնաւորներէն կը զգուցիք , չենք ուզեր որ մեր արեւակիցք բռնութեանց Եւ բռնաւորաց գէրի Եւ խաղաղիկ լինին . նորա միայն օրինաց հնազանդի պարտին Եւ ոչ որ Եւ իցէ անձանց կրիքը :

« Գաղաքիս մեջ պատահած ցաւալի դեպքերը՝ կատարեն գմեջ ձայներնիս բարձրացնել , կըսէ նամակին մեկը , Եւ յանուն ազգասիրութեան խօսիլ Եւ բողոքել բացարձակ անիրաւութեան դէմ , Եւ արդի ժամանակուան սկզբանց հակառակ եղող քստմնելի բռնաւորութեան գլուխը շախշախել : Ո՛չ գործով . վասն զի այն վարքագիծները յանձն չենք ստուար երբեք : Ծեծի ծեծ , բանտի բանտ , հակառակութեան դէմ հակառակութիւն (intrigue) չենք ուզեր մենք : Այլ կը խօսինք միայն Եւ կը լսենք հասարակութեան օտջէն գործին ճիշդ եղելութիւնը Եւ անոր վրայ մեր դատողութիւնը ընելով կը յայտնենք Արդարութիւնը : Եւ երբ բռնաւորք ունին արտ Եւ կը գտն , քող ամբողջ իրենց ըրած սոսկալի բռնաւորութեանը վրայ . որով համայն Զմիւռնիոյ բարկութիւնը իրենց վրայ դարձուցին : »

Այնուհետեւ կսկսի մի ըստ միոջե պատմել եղելութիւնները , Եւ յաւանք անուանէ կոջէյ գիւղաբնակչութիւնը . որ մենք գտնց կընենք անոնք մեջ բերելը Եւ կը բաղձանք որ երբեք չտալպուինք հրատարակել : Իսկ այն անձանց , որոց դէմ կը բողոքուի , իմաց կուտամք թէ մեր սպրած դարը բռնութեան դար չէ , Եւ անկարելի է բռնաւոր ժողովրդեան վրայ : Այժմ իշխանը ժողովրդեան հաճութեամբ կը նսն իշխել , Եւ ոչ բռնութեամբ : Անաւասիկ նորագոյն օրինակ մը . Նախօյիքանները երբ չուզէինք որ Ֆրանցիսկոս Բ. իրենց իշխէ , նա չկարաց իւր բռնաւոր տիրապետութիւնը շարունակել , թէ Եւ իրեն զօրք՝ զենք Եւ տորմիլ չէր պակսեր , բայց ինչ օգուտ ժողովրդեան սիրտը չէր շահած : Ուրեմն այսուհետեւ ժողովրդեան իշխելոյ համար՝ անոր հաճելի լինել պէտք է Եւ ոչ բռնաւորել : Այսուհետեւ բռնութիւն գործածել կարելի չէ . ինչպէս Ազգային Սահմանադրութիւնն ալ անաւայն սպասու-

կին պիտի ծառայէ . որուն ժամ յառաջ բոլոր ազգին մեջ գործադրուելոյն անհամբեր կսպասենք , որպէս զի այս օրինակ վեճերն անհետանան ազգին մեջ . Եւ ուրիշ խորհիւր չունենանք , երբ ոչ՝ Ազգային յառաջադիմութիւնը :

Պօղոս վարդապետին յանգանքները ծանօթացան բոլոր ազգին , Եւ ամեն յաղը տակաց ու իրաւամբ զայրացաւ : Անշուշտ ամեն բարեպաշտ հայ այսուհետեւ այդպիսի մարդը ոչ թէ միայն իրեն վարդապետ Եւ ուսուցիչ չհամարէր , այլ Եւ անոր սեղանակից անգամ լինելոյ կը սոսկայ : Ուստի իրաւունք ունի ամեն մարդ զարմանալոյ թէ ինչ օրինաց համաձայն նոյն վարդապետն այսուհետեւ իւր կարգին վրայ կընայ մնալ :

Գիտենք , որ մեր եկեղեցին , ըստ Գրիստոսի պատուիրանաց , կընենք այն յանցաւորին՝ երբ նա կը դառնայ իր չար ճանապարհէն՝ կը զոյջալ ու կապալաւարէ : Բայց կըտեսնենք որ Պօղոս վարդապետին վրայ դառնալոյ՝ զոյջալ Եւ սուղախարելոյ կամբ չկայ : Նա՛ Կրօնական ժողովն ու դատաստանն արհամարհելով՝ կը զգէ կը փախչի . Մեղայ չըսեր Եւ ապաշխարելոյ յօժարութիւն չցուցաներ : Ուրեմն իր սոսկալի ոճիւրդներով ինչպէս կընայ Գրիստոսի հօտին հովիւ մնալ :

Ասիկայ անհանդուրձելի է , Եւ Փարիզն իրեն պարտ կը համարի բողոքել անոր դէմ Եւ պահանջել որ նոյն վարդապետն Հայաստանէն Ս. Եկեղեցոյ օրինաց համաձայն դատուի Եւ դատաւարուի :

Ազգն՝ ըստ Սահմանադրութեան կանոնաց հաստատած է իր Կրօնական Ժողովը Եւ բոլոր կրօնական դատերն անոր դատատունին յանձնած է . Եւ հաստատութիւնն իրաւունք չունի անոր վճիռն անկաշար համարելոյ կամ յետ դարձուցանելոյ . վասն զի այս ընթացքն անկարգութիւն կը ծագի : Բայց իրաւունք ունի անարժան դատատանին մը դէմ բողոքելոյ՝ բացարձակ խնդրել Եւ պահանջելոյ՝ որ արդարութիւն իր տեղը գտնէ :

ՀԱՆԴԻՍ ՀԱՅ ԼԲՍԴՐԱՅ

Լրագրոյս դեկտ. 7 ի բուռով տղջկան մը հայրստպանութեանը վրայ մեկ բանի դիտողութիւնն ըրած էինք , ցուցանելոյ համար թէ ծնողաց իրենց գաւազանը վրայ բանեցուցած անխոհեմ բռնութեանց նշանները միշտ չար եղած է , Եւ շատ տուներ սարսափելի բռնաւորութեանց մեջ ինկած են : Ուստի ի մարդասիրութենէ շարժեալ՝ կը փախարհինք որ ծնողք իրենց գաւազանները կը կրկնեն Եւ առարկին ընելոյ աշխատին Եւ ոչ թէ անոնց վրայ անխոհեմ բռնութիւն մը բանեցընեն : Նոյն առիթ . երբեք իրենք նաեւ մեր ազգին մեջ գտնուած այն սովորութիւնը՝ որ երկու գիրար չհաճուող անձինք յանկարծ իրար կը յօղեն (թէ Եւ ոչ ամեն տեղ) , Եւ կը պահանջեն որ անպատճառ սիրեն զմիմեան :

Մեր այս դիտողութեանը վրայ Մեղուն արժան դատեր էր իւր 118 բուռն մեջ համակ մը ընդօրինակել ի դիմաց հայ աղջկանց մեկ մասին , զոր կարդալիս ծանօթիք մեր նախընթաց բուռով՝ Եւ խստացանք այս անգամ դիտողութիւնն ընել :

Յաւալի է որ ընդօրինակեալ նամակին մեջ չարաչար կը մեկնուի մեր նպատակը՝ Եւ միայն Պօղոս վրայ նայելով կը խօսուի անոր մեջ : Երբ Մեղուն Պօղոսն դուրս գտնաւ տեղեր ալ պատահած դեպքերն տեղեկութիւն ունենար , անոնց պատկերները նկարելն գլուխ չպիտի վերցընէր :

Մենք գրած ժամանակնիս՝ այն դեպքերն շատերը ազգերնուս առջեւ կը բերէինք : Տեսնենք ճիմայ Մեղուն մեզի ըրած առարկութիւնները :

Մեղուն նախ մեզ իմացընէ կուգէ թէ՝ Եւրոպիոյ մեջ աղջիկներն առանց իրենց ծնողացն հաճութեանը ու հրամանին չեն կրնար կարգուիլ Եւ ասոր համար յատուկ օրէնք կայ :

Կը պատասխանենք : Արդէն այդ օրէնքն ի յերկնից սահմանեալ է . « Ո՛րդիք , հնազանդ լեռնայ ծնողաց ձեռք : » Բայց Եւրոպիոյ մեջ , ինչպէս ըսած ենք , ընդհանուր սովորութիւն կայ որ ամուսնացողք իրենց հաճութեամբ ընեն ընտրութիւնը . Եւ մինչեւ որ տղան Եւ աղջիկը չհասնին՝ զիներ չեն կարգեր : Երկրորդ , Մեղուն ազգերնուս առջեւ կը լսուի , թէ Եւրոպիոյ մեջ շատ մանչեր կամ աղջիկներ իրենց

սիրած երիտասարդին հետ ամուսնանալոյ իրենց ծնողներն հրաման ընդունել չկարենալով ինքզինքնին սպանած են :

Ասիկայ չենք ուրանար : Եւրոպայ յուսաւորեալ լինելով անկիրք մարդիկներէ գուրկ չէ . Եւ օրագիրք ստիպուած էն յաճախ պատմելոյ այսպիսի դեպքեր . բայց միտ դնելու է թէ իրենք ինչ խորհրդածութիւն կընեն նոյն դեպքերուն վրայ : Եւրոպիոյ ազատամիտ օրագիրք Եւ մարդիկ կը տեսնին յառաջատեալ որչափ անձնատապառքեանց վրայ . Եւ նոյն ծնողաց ընթացքը կը մեղադրեն , մանաւանդ երբ շահաւորութենէ՝ վառաւորութենէ Եւ կամ ասոնց նման կիրքերէ յառաջ կուգայ :

Երբորդ , Մեղուն մեզի կիմացընէ թէ , նախ կըրոքուի պետք է Եւ յետոյ ազատութիւն :

Մենք ասոր հակառակը չենք ըսած . ինչպէս կըտեսնուի մեր այն խօսքին թէ , « Ծնողաց պարտաւորութիւնն է իրենց գաւազանը աշակա դատարակել , . . . որ առարկեալ լինին : Երբ ծնող մը կարողացաւ իր գաւազան սիրտն աշակա պատրաստել ուրեմն ալ հարկ չմնար իրեն հրամայելոյ թէ զայն սիրէ Եւ միւսն առէ : » Անա մենք ալ , այս մասին առանց կըրոքութեան ազատութիւն չենք առաջարկած . բայց բռնութենէ բարի հետեւանք չելլէր : Այսու ամենայնիւ ազատութիւն ըսելով ալ տղայնք անհամ ըրողու Եւ լկալ ընել՝ ըսել չենք ուզեր . ալ կը բաղձանք որ բարեկիրք Եւ համեատ տղայք իրենց ծնողաց անխոհեմութեանը տարապարտ չզոհուին :

Այս ձախարդ ընթացքն յառաջ եկած Եւ մեր ազգին առջեւ կատարուած անքիւ ցաւալի օրինակներ կըրճալին յառաջ բերել , բայց չենք կարծեր թէ գտնուի մարդ մը որ ինքն ալ տեսած կամ լսած չունենայ անանկ օրինակներ . վասն որոյ զանց կընենք :

Դադարեալէն գրուած Եւ Մասիսի մեջ հրատարակուած նամակի մը վրայ լրագրոյս նոյեմբ. 25 ի բուռով ըրած դիտողութիւննուս դէմ՝ Մասիս լրագիրը իւր դեկտ. 15/27 ի բուռն մեջ Կրօնական Ժողովին բերուած յօդուած մը կը հրատարակէ :

Մեր բողոքն է : Մեղուն աղջկանց մեկ մասնն նամակ կը բերէ մեզի , Մասիսն ալ Կրօնական Ժողովին : Տեսնենք ճիմայ Մասիսն ու յօդուածը ինչ կըսեն : Մասիսը կըսէ թէ ,

... Այն դիտողութեան թէ լեզուի Եւ թէ իմաստի կողմանէ ձախարդութիւնը չէր վերապա մեր ուշադրութենէն . բայց մենք՝ մեր սովորութեանը համեմատ՝ անխորժ գրչի մը ծաղիկ ինկած անխորհուրդ խօսքերու սեպակաւ արժեքն անկէ կարեւորին մը տուած չըլլալու համար՝ անտես անցնելու ուզեր ենք . բայց ազգային Կրօնական Ժողովը չէ ուզեր լիջեալ լրագրին ձախարդ դիտողութիւնը անպատասխան թողուլ Եւ այս մտօք հետեւեալ յօդուածը լրագրել Եւ մեզ հրատարակելու :

Մասիսը մեր դիտողութեան մեջ լեզուի Եւ իմաստի ձախարդութիւն տեսնէ , իսկ Կրօնական Ժողովը վնասակար գրուած կը համարի զայն , ինչպէս կըսէ իր յօդուածին են միջոց . « Ըստ այնմ պատասխաններ » այսպիսի վնասակար գրուածն : » Ըսեյ է թէ Մասիս Եւ Կրօնական Ժողովոյն կարծիքը մի Եւ նոյն չէ մեր դիտողութեան վրայ : Բայց գուցէ Մասիսը « իմաստի ձախարդութիւն » ըսելով՝ վնասակար գրուածը ըսել կուգէ նե՛ : Ինչպէս կարաւոր է խնդր հանդարտեցընել մեր հրատարակած վնասակար գրուածն ոչ թէ իմաստի կենցաղով : Ինքն ազգին մեջ առաջին լրագիրը պիտի լինի , ինչ պաշտօն կը կատարէ արեւմտեւ , երբոր ազգին մեջ տարածուած վնասակար գրութիւնները՝ որ իւր վերջնաւոր ուղարկութենէն ալ չեն վերալի , չեն բերք : Եւ ինչպէս կը լինին՝ որ Մասիսը « անխորժ գրչի մը » ձայրեն ինկած անխորհուրդ խօսքերու սեպակաւ » արժեքն անէլի կարեւորութիւն մը տուած չըլլալու » համար անտես անցնելու կուգէ , » Եւ Կրօնական Ժողովն ընդ հակառակն անոր կարեւորութիւն տալով անտես չանցնի , Եւ ընդարձակ յօդուած մը կը հրատարակէ , որով միմեզնի զ ի մը տառապալայն անգամ ուղղելոյ կը զիջանի :

Այն յօդուածին մեջ շատ կետեր կան , որոցմէ կըտարակուսիմք թէ Կրօնական Ժողովին կողմանէ գրուած լինի , մանաւանդ երբ կը խնդրէ որ Մասիսը նոյն աղբիւրէն երկու տարբեր յօդուած ալ Մեղուն դէմ բերաւ Պօղոս վարդապետին խնդրոյն վրայ : Բայց ինչ Եւ իցէ ըստորում Կրօնական Ժողովոյն անուամբ հրատարակուած է այն , ուստի Եւ մեր այնպէս ընդունիմք ու պատասխանենք :

Բայց նախ կը խնդրենք Կրօնական Ժողովին խոնարհաբար , որ անգամ մըն ալ այսպիսի դեպք պատահած ժամանակը՝ բարեհաճի ուղղակի առ մեզ ժողո-

յաջողին՝ երեւելանալն բոլորովին խափանել : »

— Այս տարւոյն ձմեռը Լօնտօնայի աղքատ բնակչացը սաստիկ բշտառութիւն պատճառեց : Հասարակ գործաւորներ, որ երկարադիմեքու՝ նաւաշինութեան եւ ուրիշ ասոց նման աշխատութիւններով իրենց ապրուստը կը ճարեն, ձիւնին սառաւցին եւ ցուրտին պատճառաւ զկարենայ աշխատելով՝ ապրուստ գոյրկ մնացին եւ շատերն անօրութեմէ ու ցուրտէ մեռան ու կը մեռնին : Կարօտելոց օգնութեան հասնող ընկերութիւնները հազիւ կարացին բազմաթիւ տառապելոց մէկ մասին փոքր ինչ նպաստ մատուցանել, եւ գրասիրտ անձանց տուած ոգորմութիւնն այ անբաւական եղեւ բշտառութիւնը բոլորովին բաւարարող : ուստի օրագիրը ամէն օր հարաստներէն ոգորմութիւն կը խնդրեն տառապելոց համար :

Այս կողմանէ ճիշդագիտ եղանակ եւ մեր երկիրները, ուր բն. եւ աղքատութիւն եւ կարօտութիւն գտնուի, բայց անօրութեմէ մեռնող զգտնուիր :

Ամերիկայէն մեզի Ատտաւադաւաճը բերող եւ աման զնով ծախող քաղաքները՝ աւելի մեծ եւ աստուածաճանաչ առաքինութիւն մը գործած չեն լինել, երբ փոխանակ ասոր, երբային Լօնտօնայի մեծ անօրութեմէ մեռնող խղճայիները կշտացնելով՝ ապրեցրնեին . որով Տեառն մերոյ մէկ մեծ պատուէրը կատարած լինէին . « Անօրի էի ու կշտացուցիք զիս : »

— Անցեալ տարւոյն մեծ Գաղիա Անգղիոյ վաճառէր է 64,500,000 քիլօկրամ կարագ . 451,000 կենդիւնար պանիր . 151,686,000 հաւկիթ . 530,000 գոյգ զանազան տեսակ կօշիկ եւ մուսակ . 7 միլիոն գոյգ ձեռնոց (կոշիկէն), եւ 11,581,000 կալօն զինի :

Արդեւ լրագրոյս միջոցաւ ծանուցուած փոքրադիր *Եզնիկը* որ Արամեան տղարանին մեծ մամլոյ տակ էր, գեղեցիկ տպագրութեամբ ի յոյս ընծայուելով՝ այս շաբթու Պօլիս խրկուեցաւ . ուր կը ծախուի Ընթերցասիրաց Թանգարանն ի Մեծ-Նար-Խան եւ լրագրոյս Արգոյ Դորձակայ Պ. Եղուարդ Մարատեանին քով :

Լրագրոյս 56 բունդը ծանուցինք *Առաջնորդ Յոսեփ Եզնիկը* լրագրուած *Համառօտագոյն Բառարանին* Արամեան տղարանէն ի յոյս ընծայելը : Նոյն Բառարանը, որ 10,000 էն աւելի բառ կը պարունակէ, արդէն Պօլիս խրկուեցաւ, եւ կը ծախուի վերոյիշեալ տեղերը :

Գինը 6 Ֆռանք է :

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ

ՄԱՐՍԻԼԻԱ. 26 Յունվար 1861 :

ՄԵՏԵՐԱԿԱՆ ԲՈՒՅՈՒՆ (Բօզա) . — Այս շաբթու առաջատարը նաւով ամենեւին բոժոժ չեկաւ . իսկ Պօլիսէն եկող *Տանիւլ* եւ Պերթին եկող *Թաւիշ* շոգենաւներով 17,800 քիլօկրամի չափ ժամանեց : Մի եւ նոյն շոգենաւները 87 պալեայ գանազան տեսակ մետաքս բերին, որոց 50 պալեան Պրուսայի ֆիլաքիւր էր, 5 պալեան Սեյանիլի, 4 պալեան Սաորեստանի, 22 պալեան Պաֆա, 20 պալեան Կիւրճիի, եւ 6 պալեան Արտասին կարճ ճախարակ : Ասոնցմէ զատ 17 հակ Պարսկաստանի մետաքս եկաւ . անգղիական *Վալիքքա* շոգենաւն ալ 575 պալեայի չափ *Չիւսաստանի* եւ Պենկալայի մետաքս բերաւ :

Եկած ֆոնթօնն է՝ 164 պալեայ *Տանիւլ* շոգենաւով, եւ 15 պալեայ *ժեռն-Էմիլ* նաւով Լարնագայէն (Կիպրոս) :

Մետաքսին առուտուրը խնդրատուրեան մեջ է, եւ զինքնուն իշնալը կը շարունակի՝ մանաւանդ ստորին ապրանքներունը : Անուասիկ շաբթուան մեջ ծախուածին ցուցակը : 2 պալեայ Սաորեստանի ֆիլաքիւր Փօրթիլի, ֆ. 90, եւ օրը 1/2 0/0 : 2 պալեայ Պրուսայի ֆիլաքիւր, ֆ. 80 : 2 պալեայ Գաթրափան C. G. ֆ. 42, եւ օրը 1 0/0 : 2 պալեայ Գաթրափան, ֆ. 40, եւ օրը 1 0/0 : 1 պալեայ Պաֆա, ֆ. 38, եւ օրը 2 0/0 :

Չիւսաստանի մետաքսներէն ալ քանի մը վաճառում տեղի ունեցաւ . ինչպէս, 10 պալեայ Յալք, ֆ. 36 : 15 պալ. Թիլգամ L. G. ֆ. 48 : 6 պալեայ Թիլգամ, ֆ. 46 : 6 պալեայ Ես՝ աւրուած, ֆ. 55 էն 57 : 6 պալեայ Քիւն, ֆ. 44, եւ օրը 2 0/0 : 15 պալեայ դարձեալ, ֆ. 40 : 4 պալ. Պենկալայի, ֆ. 38 :

Պարսկաստանի մետաքսն ծախուածն է, 10 հակ X. ֆ. 40, եւ օրը 10 50 0/0 : 2 հակ R. O. ֆ. 40, եւ օրը 10 0/0 . Եւ 4 հակ դարձեալ, ֆ. 40, եւ օրը 16 0/0 :

Բոժոժին առուտոյն վրայ նշանակելիք փոփոխութիւն մը չկայ : Ծախուածն է, 5000 քիլօկրամ ձերմակ, ֆ. 21, եւ օրը 3 0/0 : 1000 քիլ. Գալամբա, ֆ. 21 : 1000 քիլ. Ղօյօզի, ֆ. 20, եւ օրը 19 50 : 3000 քիլ. Եփրէնի, ֆ. 24, եւ օրը 5 0/0 : 1000 քիլօկրամ 2 միւլոնի, ֆ. 19 50, եւ 300 քիլ. կանաչ, ֆ. 12 :

Շաբթուան *ֆոնթիսի* ներկայացած մետաքսն է 44 պալեայ՝ 2800 քիլօկրամ կշռող :

ԲԱՄԲԱԿ . — Միացեալ Նահանգաց քաղաքական յուզմանց պատճառաւ Հովիթի ու Լիվիքիոյի հրապարակներուն վրայ եղած մեծամեծ վաճառմանց եւ զնոց բարձրանալուն ազդեցութիւնը կը շարունակի հրապարակի մեջ Արեւելքի բամբակին վրայ . որքն 500 պալեայի չափ ծախուեցաւ, 50 քիլօկրամը

ֆ. 60 էն 71 40 : 550 պալեայ ալ ժիւնիլ ծախուեցաւ, ֆռանք 100 էն 122 :

Շաբթուան մեջ եկած բամբակն է՝ 598 պալեայ *Խրիլ* նաւով Ադրեսանդրիայէն, եւ 25 պալեայ *ժեռն-Էմիլ* նաւով Լարնագայէն :

ՋՏԱՐ ՇԱԲԹ (Ռաֆիկէն) . — Չաւած շաբարին առուտուրն այս շաբթու հրապարակի վրայ քիչ շարժում ունեցաւ : Դուրս տարուելոյ համար առնուած ապրանքին զինքը տնցեալ շաբթուան քիչ մը վար էին : Իսկ այս աւուր զինքն էն՝ մարքէն յանձնելոյ պայմանաւ,

Գրուի մերկ 50 քիլօկրամ՝ ֆ. 44 30 : — Թորով 7 0/0, ֆ. 44 : — Փիլլած (բօզ) տակաւով, ֆ. 45 : — Նոյնը փոքր տակաւներով, ֆ. 43 30 : Դերքին սպառման համար առաջին տեսակը ֆռանք 65 էն 63 30 :

ԽԱՆԿ . — Որչափ որ խանդի առուտոյն նպատաւոր լուրեր շարունակ կառնուին Հիւսիսային հրապարակներէն, բայց եւ այնպէս շաբթուան վաճառումը կը կայանայ 800 տոպրակ միջոց խանդի վրայ որ օտար նաւով եկած միջակ ապրանք մըն էր, 50 քիլօկրամը ֆ. 67 էն 70, քերեւ եւ քոսերով մը եւ կանիլիկ դրամով : Ասիկց գատ դուրս տարուելոյ համար 400 տոպրակ միջոց եւս ծախուեցաւ, ֆ. 72 էն 4 ամիս :

Անուրդով (մկար) 101 տոպրակ Պօմպալէն եկած Մալապարի աւրուած խանդի ծախուեցաւ . 50 քիլօկրամը ֆ. 80 էն 81 75 քոտ տեսակին, եւ 5 պալեայ նոյն ապրանքն աւելուր (սիւփ-րինքի) ֆ. 78 25 :

Շաբթուս ընդամենը 2646 տոպրակ միջոց եկաւ :

ՏՈՐՈՆ (Քեօք պօյա) . — Կիպրոսի ապրանքն 282 պալեայ կայ նաւանագատի մեջ եւ 200 պալեայի չափ ալ մօտեքս պիտի հասնի . որունը անանկ ժամանակի մը հանդիպեցան, որ զոր-ծարանները լեցուն են եւ Ամերիկայի խոռվորեան պատճառաւ փնտրող չկայ :

ԳԻՏՈՐ (Մազը) . — Կանաչ կամ սեւ տեսակին մօտեքս շատ ապրանք գաղտն համար, ծախողները պիտի ստիպուին 100 քիլօկրամը ֆ. 250 էն 250 ի տալոյ : Ասորեստանի ձերմակ գիտորէն 50 պալեայի չափ կայ, որուն 100 քիլօկրամին 180 էն 190 ֆռանք կուգն :

ՃԵՃԵՐ . — Հրապարակի կացութիւնն անփոփոխ է, եւ զինք միշտ կեցած է 120 էն 125 ֆռանքի վրայ, առանց վաճառման : Մանուցին քէ ամսոյս 28 ին 18 պալեայ աւրուած ձեռի աճուրդի պիտի դրուի :

ԽԵԺ ԱՐԱՐՈՅ . — Ամսոյս 22 ին աճուրդով 167 հակ աւրուած խեժ ծախուեցաւ, 100 քիլօկրամը ֆ. 41 50 էն 58, աւրուածին աստիճանին համեմատ : Ուրիշ աճուրդ մըն ալ ամսոյս 30 ին պիտի լինի :

ՏՈՐՈՆ . — Այս շաբթու դարձեալ ապրանք ժամանեց : Պատրաստ ամեն տեսակ ցորենը խիստ դժուարաւ կը ծախուի : Պատրաստի պաշտօնատան կողմէն 50,000 կենդինարի չափ կարծր ցորեն գնուեցաւ, շաբթը 127 քիլօկրամ կշռող, ֆ. 58 : Ասիկց գատ 5200 էքքօիլը Ագօֆի Իքթա ծախուեցաւ, որ յուլիս 15 ին պիտի գայ, ֆ. 57, եւ օրը 1 0/0 :

Շաբթն 127 քիլօկ. կշռող Մարիանօփօլիէն զինն է ֆ. 41 : 125 քիլօկրամ կշռող Գանուրիէն՝ ֆ. 54 50 : 122 քիլօկրամ կշռող Ռուսիլիէն՝ ֆ. 55 30 էն 54 : 127 քիլօկրամ կշռող Ափրիկիէն՝ ֆ. 57 25 :

ԽԱՎԱՅԻՆ ԼՈՒՆՏԵՐ . — Այս շաբթու հրապարակի վրայ հունի առուտուրն աւելի շարժում մը ունեցաւ : Նախ եւ յառաջ 10,000 կենդինար արաշխտ ծախուեցաւ՝ մարտէն մինչեւ յունիս յանձնելոյ պայմանաւ, ֆ. 58 էն 59 . եւ 1200 կենդ. ալ ֆ. 40 25 :

Արեւելքի սուսամը փնտրուեցաւ ֆ. 62 ի՝ քէ պատրաստ եւ քէ մօտեքս ժամանելիք . որմէ 4000 կենդինարի չափ առին գործարանատերք :

5000 կենդինարի չափ Չմիւլոնիոյ մեկունի հունտ (հաշնաշ բօնուլ) ծախուեցաւ, ֆ. 48 :

Հնդկաստանի սուսամը, որ օրէ օր կը նուազի հրապարակի վրայ, կարճ ֆ. 55 : Վաճառականք 4000 կենդինար զնցին ապրիլ ամսոյ մեջ յանձնուելիք՝ ֆ. 52 . եւ գործարանատերք գանազան պատրաստ մասեր գնցին ֆ. 55 էն 54 :

Հնդկաստանի լուրերը՝ զինքնուն վրայ նշանաւոր բարձրութիւն մը եւ հնձոց նուազումն կը ծանուցանեն :

Ռուսիլի քրանի հունար կարճ ֆ. 56 50, եւ Ռուսիլիէն ֆռանք 57 30 :

Մանգէլքրէն Մեծարգոյ հալագի վաճառական մը հետեւեալ առեւտրական տեղեկութիւնները կուտայ՝ Լօնտօնի ու Լիվիքիոյի հրապարակներուն վրայ :

ԼՕՆՏՕՆ. 11 Յունվար 1861 :

Յորեանին զինք հաստատ է, եւ կանոնաւոր գործառնութիւնը չափաւորուած է Լօնտօնի գետին ստեղծելով . որն որ երբ հալիլ սկսի, այն մեծ ազդեցը անձեռ կը լցայ :

Յորեան Սանտոմիլլա	480	իպրան 61	շիլինէն 65	շիլին
» Մարիանօփօլիս	492	»	57	» 58 »
» Պերիանքի	492	»	57	» 58 »
» Թականօր Կիլքա	492	»	54	» 55 »
» Օտեսա	492	»	54	» 57 »
» Իսլայիլիս եւ Կալա	480	»	47	» 52 »
» Ռուսիլի եւ Սեյանիլի	480	»	43	» 48 »
Մարաշորեն Օտեսա եւ Կալա	492	»	40/6	» 41 »
» Սեյանիլի եւ Իսլայիլի	480	»	59	» 59/6 »
Գարի Դանուրի եւ Օտեսայի	400	»	29/6	» 51 »
» Տաճկաստանի ու Եգիպտոսի	400	»	27	» 29 »
Բակլայ Եգիպտոսի	1	քուրքըրը	57/6	» 38 »
Վարսակ Օտեսայի	»	»	20	» 21 »

ԼԻՎՐՈՐԻԼ. 12 Յունվար 1861 :

ԲԱՄԲԱԿ . — Այս շաբթու դրամական գործերուն մեջ տեսնուած անաշուղ կացութիւնը, Անգղիոյ դրամատուր իւր օրըջը 7 ի հանելը տեղի տուաւ զներք բոլորընդոս . երբ ոչ՝ Ամերիկայէն եկած բամբակի նուազութեան զարմուրեցուցիչ լուրը կընար զներք բարձրացունելու նպատակ, ինչպէս Մուրարի տեսակ բամբակին լիւրային 1/4 (Քարքինի) մը վրայ դրաւ ալսօր (16 Յունվար) : Ամսոյս 7 էն մինչեւ 12 ծախուածն է 59,420 պալ. որուն 2440 պալեան Եգիպտոսի է, որ լիւրան 7 1/2 փնայէն 1 շիլին 3/4 է կը ծախուի :

ՏՈՐՈՆ . — Իգմիլիի ապրանքն բաւական վաճառում եղաւ առջի զներով ալսիւն 47 էն 52 լիւրայ : Պօմպալի տեսակին անգղիական կենդինարը 55 շիլին 6 փնայ կարճ :

ԳԻՏՈՐ . — Մանր վաճառումներ եղաւ, բայց հաստատ զնով : Ասպարա տեսակին անգղիական կենդինարը 92/6 էն 105 շիլ. է :

ՓԱՄԲԱԿ . — Հրապարակը գտնուած քիչ է եւ երեւոյր կայ աւելի ուզուելու : Իգմիլիի կը ծախուի բօնոն 15 էն 16 լիւրայ 40 շիլին . եւ 50 բօնոն նոր քերք 17 լիւրայ 10 շիլինի ծախուեցաւ :

ՀԱՐԱՐՔ . — Քիչ կը ծախուի, եւ ձեռքերն ունեցողները անխախտ կը կենան զներուն վրայ :

ՋԱՄԵ . — Քիչ կը ծախուի եւ զինքն ալ ինկած են : Իգմիլիի միջակ Ելլիւն կը ծախուի կընդինարը 53 էն 42 շիլին : Սուրանա կը ծախուեն շատ քիչ կը ծախուի, 52/6 է :

ԼԻՅՕՆ. 26 Յունվար 1861 :

ՕՐԱԿԱՆՈՒՆ ԳԱՂԱՐՈՅ

Ֆիլա. եւ Ռալուեզոն 1 տակ 22 էն 28 տնիկ ֆ. 128	150
» » 2 » 22	28 » 124 126
» » 5 » 22	28 » 121 124
» Արեւելեան բոժոժով	22 28 » 118 122
Ռալուեզոն	20 22 » — —
	22 24 » 115 116
	24 26 » 109 115
	26 28 » 104 108
	28 50 » — —

ՔԱՄՍ ԳԱՂԱՐՈՅ

Ֆիլա. եւ Ռալուեզոն 1 տակ 22 էն 28 տնիկ ֆ. 128	150
» » 2 » 22	28 » 124 128
» » 5 » 22	28 » 119 125
» Արեւելեան բոժոժով	22 28 » — —
Ռալուեզոն	24 26 » — —
Պրուսայի ֆիլաքիս	40 42 » 106 110

Յունվար 11 էն մինչեւ 28 Տաճկաստանէ Մարսիլիոյ նաւահանգիստը մեծ գլխաւոր ապրանքային ծախումներն ու խանութիւններն :

Մետաքս		պալեայ 1035
Բոժոժ (բօզա)		պալեայ 679
Շերամի հունտ		սնտուկ 49
Մետաքսի կտորներ (ֆիլիքս)		պալեայ 283
Կոշիկ մետաքս (պուս)		պալեայ 40
Բամբակ		պալեայ 2715
Բուրդ		պալեայ 1259
Մորթ		պալեայ 208
Շուշմայ (սուսամ)		տոպրակ 1801
Մեղրամ (պարմամու)		տոպրակ 0
Կանեփ (քէմէն մօնօմու)		տոպրակ 1844
Լիճու մազ		պալեայ 40
Նիսիստ (ժիւմիլ)		պալեայ 8
Մառուտակ (միլան քեօրի)		պալեայ 0
Տգրուկ (սիւլիք)		տակաւ 38
Նշիլք (պուլուզ) 2 մաս (փառիլ) եւ		տակ 485
Խեժ Արաբիոյ (զամր արապը)		տոպրակ 1
Խալիլ		տոպրակ 564
Սպունգ (սիւնիլք)		պալեայ 57
Կիւրեայ ծրար դրամ (կուրի)		55
Գիլի Կիպրոսի		տակաւ 200
Թիւի		տոպրակ 50
Պիլիճ (պալլո) մաս 4 եւ		տակաւ 0
Մովափրիկ (եէնի լիւլէ մասէնի)		սնտուկ 14
Թովափրիկ (եէնի լիւլէ մասէնի)		տոպրակ 260
Դիսոր (մազը)		տոպրակ 25
Ճէնիլ		տոպրակ 284
Տորոն (քեօք պօյա)		սնտուկ 2
Հոտուէտ իւլ		տոպրակ 1
Թորթ (մամուտիլ)		սնտուկ 5
Աֆիս		նատ 0
Տուսիս (շիմիլ)		արտէլ 1116
Բամբակի հունտ		տակաւ 0
Մեկիլի հունտ (հաշնաշ մօնօմու)		տոպրակ 90
Չուլիլ		տոպրակ 124
Նուշ (պառէմ)		տոպրակ 0
Սեյանիլի		տոպրակ 0
Թուր		տոպրակ 0
Շաբար		տոպրակ 0

Վաղը Պօլսոյ համար Մարսիլիայէն մեկնող զապիական թղթատար շոգենաւն է ԹԱՄԻԶ, նաւապետը Տակէն : Այս շոգենաւը պտուտաւոր է եւ մերենայն 200 ձիւ ուժ ունի : Նաւանագատէն մեկնելոյ ժամանակն է, սովորաբար իրիւնան ժամը 5 ին ըստ եւրոպացոյց :

Շարագիր-Տեօրեւ. Ս. ՄՈՒՐԱՍԵԱՆ.

Համարաւու ԱՂՅՕՆՍ ՊՈՒՐՃՕՍ. ՏԷ ՍՕՍ :

ՓԱՐԻԶ. — ՏՊԱՎՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ.

Paris.— Typographie arménienne de Walder, rue Bonaparte 11.